



pracownia badań
i innowacji
społecznych



Szkolenie z zakresu konsultacji publicznych prowadzonych na szczeblu centralnym

Warszawa, 14-15 września 2015 r.

Szkolenie odbywa się w ramach projektu systemowego „Konsultacje z zasadami” realizowanego przez Fundację Inicjatyw Społeczno-Ekonomicznych oraz Fundację Pracownia Badań i Innowacji Społecznych “Stocznia”, dzięki programowi Obywatele dla Demokracji, finansowanego z funduszy EOG





Ramy dla konsultacji publicznych

UCHWAŁA Nr 190 RADY MINISTRÓW z dnia 29 października 2013 r. Regulamin pracy Rady Ministrów.

§ 31. Skierowanie do uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania projektu dokumentu rządowego, który podlega wpisowi do właściwego wykazu prac legislacyjnych albo wykazu prac programowych Rady Ministrów, może nastąpić po wpisaniu projektu do danego wykazu.

§ 32. 1. Jeżeli wystąpi o to Rada Ministrów lub jej organ pomocniczy, skierowanie do uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania projektu aktu normatywnego może nastąpić po dokonaniu oceny OSR przez Szefa Kancelarii Prezesa Rady Ministrów.

§ 34. Proces uzgodnień, konsultacji publicznych i opiniowania projektu dokumentu rządowego prowadzi organ wnioskujący.

§ 35. 4. W przypadkach określonych w odrębnych przepisach projekt dokumentu rządowego podlega uzgodnieniom ze wskazanymi w tych przepisach organami lub podmiotami, których zakresu działania dotyczy projekt.

§ 36. 1. Organ wnioskujący, biorąc pod uwagę treść projektu założeń projektu ustawy, projektu ustawy lub projektu rozporządzenia, a także uwzględniając inne okoliczności, w tym znaczenie projektu oraz przewidywane skutki społeczno-gospodarcze, stopień jego złożoności oraz jego pilność, przedstawia projekt do konsultacji publicznych, w tym może skierować projekt do organizacji społecznych lub innych zainteresowanych podmiotów albo instytucji w celu przedstawienia ich stanowiska, uwzględniając wytyczne w zakresie prowadzenia konsultacji publicznych, jeżeli zostały ustalone przez Radę Ministrów lub jej organ pomocniczy.

Regulamin pracy Rady Ministrów

- § 40. 1. Organ wnioskujący, kierując projekt dokumentu rządowego do uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania, wskazuje termin do zajęcia stanowiska.
2. Jeżeli termin do zajęcia stanowiska nie wynika z przepisów odrębnych, organ wnioskujący wyznacza go, biorąc pod uwagę przedmiot, zakres i objętość projektu dokumentu rządowego, zakres podmiotów, na które projekt oddziałuje, oraz pilność sprawy.
3. Wyznaczenie terminu do zajęcia stanowiska **krótszego niż 7 dni, a w przypadku projektu aktu normatywnego — krótszego niż 14 dni**, od udostępnienia projektu wymaga szczegółowego uzasadnienia.
4. Jeżeli skutki nieprzedstawienia stanowiska nie wynikają z przepisów odrębnych, **organ wnioskujący może uznać nieprzedstawienie stanowiska w wyznaczonym terminie za uzgodnienie treści projektu lub przedstawienie opinii pozytywnej, a w przypadku konsultacji publicznych — za rezygnację z przedstawienia stanowiska.**
-

§ 43. Organ wnioskujący zajmuje stanowisko wobec:

- 1) uwag zgłoszonych w ramach uzgodnień projektu dokumentu rządowego;
- 2) uwag zgłoszonych w opinii o zgodności projektu z prawem Unii Europejskiej;
- 3) opinii Rady Legislacyjnej przy Prezesie Rady Ministrów;
- 4) opinii innych podmiotów, do których skierował projekt dokumentu rządowego do zaopiniowania.

§ 47. Jeżeli organ wnioskujący uzna, że przyczyni się to do właściwego prowadzenia konsultacji publicznych, może:

- 1) **zaprosić przedstawicieli podmiotów przedstawiających stanowisko w ramach konsultacji publicznych do udziału w konferencji uzgodnieniowej;**
- 2) zorganizować odrębną konferencję z udziałem przedstawicieli podmiotów, o których mowa w pkt 1; w takim przypadku przepisy § 44 ust. 3 zdanie pierwsze stosuje się odpowiednio.

§ 51.

1. Organ wnioskujący sporządza **raport z konsultacji** obejmujący:

- 1) omówienie wyników przeprowadzonych konsultacji publicznych i opiniowania (...)
2. Omówienie wyników konsultacji publicznych i opiniowania wskazuje podmioty, które przedstawiły stanowisko lub opinię, oraz zawiera omówienie tych stanowisk lub opinii i odniesienie się do nich przez organ wnioskujący.

§ 52.

1. Z chwilą skierowania do uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania projektu założeń projektu ustawy, projektu ustawy lub projektu rozporządzenia organ wnioskujący udostępnia projekt w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny, zwanym dalej „RPL”.
2. Jeżeli projekt został skierowany do uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania w różnych terminach, udostępnienie w RPL następuje z chwilą wykonania pierwszej z tych czynności.

Postępowanie z projektem założeń projektu ustawy

§ 102

2. Test regulacyjny projektu założeń projektu ustawy, który nie jest przedstawiany do konsultacji publicznych, zawiera wskazanie przyczyn rezygnacji z prowadzenia konsultacji publicznych.

§ 107

1. Wyznaczenie terminu do zajęcia stanowiska w ramach uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania krótszego niż **14 dni** od udostępnienia projektu wymaga szczegółowego uzasadnienia.

Projekt ustawy opracowany na podstawie założeń projektu ustawy

§ 119. W przypadku wprowadzenia w projekcie ustawy istotnych zmian w stosunku do założeń projektu ustawy przyjętych przez Radę Ministrów (...):

2) skierowanie projektu do konsultacji publicznych lub opiniowania jest **obowiązkowe, jeżeli przeprowadzono konsultacje publiczne lub opiniowanie w odniesieniu do projektu założeń** projektu ustawy.

§ 120

1. W przypadku skierowania projektu ustawy do uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania wyznaczenie terminu do zajęcia stanowiska krótszego niż **21 dni** od udostępnienia projektu wymaga szczegółowego uzasadnienia.

Projekt rozporządzenia ministra

§ 142. 1. Wyznaczenie terminu krótszego niż **10 dni** od udostępnienia projektu do zajęcia stanowiska w ramach uzgodnień, konsultacji publicznych lub opiniowania projektu rozporządzenia ministra wymaga szczegółowego uzasadnienia.



7 zasad konsultacji i okoliczności ich powstania

Okoliczności powstania Kodeksu Konsultacji i stanowiących jego część 7 zasad konsultacji

- rekomendacje z Badania Efektywności Konsultacji Społecznych (2010);
 - kryzys wokół regulacji ACTA i innych rozstrzygnięć w dziedzinie formułowania polityk publicznych;
 - powtarzające się „kryzysy konsultacyjne”;
 - konieczność ustalenia czym są i na czym polegają konsultacje publiczne
-

Sposób pracy

- zaproszenie ze strony MAiC skierowane do grupy ekspertów rządowych i pozarządowych (IV 2012)
 - seria trzech warsztatów (V-VI 2012)
 - kilkutygodniowa zbiorowa praca nad dokumentem propozycją „Kodeksu konsultacji” oraz zestawem rekomendacji (VI 2012)
 - publikacja propozycji na stronie MAiC oraz możliwość komentowania (VII 2012)
 - przyjęcie przez MAiC – II 2013
-



Ministerstwo
Administracji
i Cyfryzacji



KANCELARIA
PREZESA RADY MINISTROW



MINISTERSTWO PRACY
I POLITYKI SPOŁECZNEJ



FUNDACJA
BATOREGO



Ogólnopolska
Federacja
Organizacji
Pozarządowych



Fundacja Rozwoju
Demokracji Lokalnej

1989 r.

pracownia badań
i innowacji
społecznych



stocznia



Trust for Civil Society
in Central and Eastern Europe



ZARS
zespół analizy ruchów społecznych



CENTRUM
CYFROWE

projekt: **polska**



Inspiracije

 HM Government

BUNDESKANZLERAMT  ÖSTERREICH

 lebensministerium.at

Code of Practice on Consultation

STANDARDS OF PUBLIC PARTICIPATION

Recommendations for Good Practice



Siedem zasad konsultacji

Dobra wiara - konsultacje prowadzone są w duchu dialogu obywatelskiego. Strony słuchają siebie nawzajem, wykazując wolę zrozumienia odmiennych racji.

Powszechność - każdy zainteresowany tematem powinien móc dowiedzieć się o konsultacjach i wyrazić w nich swój pogląd.

Przejrzystość - informacje o celu, regułach, przebiegu i wyniku konsultacji muszą być powszechnie dostępne. Jasne musi być, kto reprezentuje jaki pogląd.

Responsywność - każdemu, kto zgłosi opinię, należy się merytoryczna odpowiedź w rozsądnym terminie (podanym na początku konsultacji, przed rozpoczęciem kolejnego etapu legislacyjnego), na przykład w formie odpowiedzi zbiorczych.

Koordinacja - konsultacje powinny mieć gospodarza odpowiedzialnego za konsultacje, tak merytorycznie, jak i organizacyjnie, który jest odpowiednio umocowany w strukturze administracji.

Przewidywalność - konsultacje powinny być prowadzone od początku prac nad dokumentem rządowym. Powinny być prowadzone w sposób zaplanowany i w oparciu o czytelne reguły.

Poszanowanie dobra ogólnego i interesu publicznego - chociaż poszczególni uczestnicy konsultacji mają prawo przedstawiać swój partykularny interes, to ostateczne decyzje podejmowane w wyniku przeprowadzonych konsultacji powinny reprezentować interes publiczny i dobro ogólne.

Dobra wiara

- **Organizator konsultacji jest gotowy na opinie krytyczne oraz na wprowadzenie zmian** w swojej propozycji, a **uczestnicy procesu – na to, by zmienić zdanie**, o ile padną przekonujące argumenty.
 - Organizator powinien w **jasny i przystępny sposób przedstawić przedmiot konsultacji**, a także poinformować jak długo mają trwać i kiedy planuje przedstawienie odpowiedzi i podsumowania.
 - Organizator musi dać **odpowiedni czas na zebranie argumentów i przedstawienie odpowiedzi**.
 - **Materiały do konsultacji muszą być przygotowane rzetelnie** – powinny być jasne, zrozumiałe i możliwie zwięzłe (albo mieć zwięzłe i zrozumiałe streszczenie).
 - Dobrą praktyką jest **zaopatrzenie materiałów w jasne pytania**, by każdy mógł zrozumieć, przed jakim wyborem stoimy w danej sprawie.
-

Powszechność

- Organizator umieszcza swoją propozycję na **publicznie dostępnej platformie internetowej służącej konsultacjom społecznym**.
 - Organizator konsultacji powinien równocześnie **poinformować o ich rozpoczęciu w miejscu ogólnodostępnym** (BIP lub strona internetowa Ministerstwa).
 - Oprócz tego musi jednak **ustalić, kogo dana sprawa interesuje lub w szczególny sposób dotyczy** (dowodem, że zadał sobie ten trud, jest lista interesariuszy. Lista taka powinna być jawna i otwarta na uzupełnienia).
 - Organizator musi zadbać, by przedstawione online **dokumenty były przeszukiwalne i zapisane otwartych formatach** (zatem nie mogą to być np. skany pism).
 - Organizator powinien **aktywnie docierać do zainteresowanych**, zwłaszcza do grup, które nie korzystają z dostępnych mechanizmów konsultacji (nie wystarczy więc opublikować informację o konsultacjach – trzeba zaprosić do udziału w konsultacjach osoby i instytucje z listy interesariuszy).
 - **Przedmiot konsultacji powinien być przedstawiony w sposób zrozumiały** nie tylko dla ekspertów, ale dla zainteresowanych nim obywateli.
 - **Opinie powinny być zbierane w sposób właściwy dla przedmiotu konsultacji** (nie zawsze wystarczające są konsultacje na piśmie, czy konsultacje online).
-

DCD-V-804-1-ISz/14

mgr. M. Udyga

Warszawa, 26 czerwca 2014 r.

według rozdzielnika

Szanowni Państwo,

Departament Certyfikacji i Desygnacji uprzejmie informuje o rozpoczęciu roboczych konsultacji zewnętrznych projektu Wytocznych w zakresie procesu desygnacji na lata 2014-2020. Przedmiotowy dokument wraz z formularzem zgłaszania uwag został przesłany na adresy poczty elektronicznej wskazane w rozdzielniku.

Treść załączonego dokumentu oraz zawarte w nim regulacje i propozycje rozwiązań wynikają przede wszystkim z:

- przepisów prawa wspólnotowego, zawartych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. oraz Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1299/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r.,
- przepisów prawa krajowego zawartych w projekcie ustawy o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020.

Desygnacja w perspektywie finansowej 2014-2020 będzie spełniać funkcję zbliżoną do tej, jaką w perspektywie 2007-2013 spełniał audyt zgodności, a konieczność jej wprowadzenia wynika z treści części IV, tytuł I rozdziału II rozporządzenia nr 1303/2013.

Przez desygnację należy rozumieć potwierdzenie przez ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego wykonującego zadania państwa członkowskiego spełnienia przez instytucję zarządzającą, instytucję pośredniczącą i instytucję wdrażającą lub krajowego kontrolera lub wspólny sekretariat, warunków zapewniających prawidłową realizację programu operacyjnego. Na warunki zapewniające prawidłową realizację programu operacyjnego składają się kryteria desygnacji określone w załączniku XIII do rozporządzenia nr 1303/2013 oraz zawarcie właściwych umów albo porozumień (międzyinstytucjonalnych) sankcjonujących dane instytucje w systemie realizacji programu operacyjnego. Każda instytucja będzie musiała uzyskać od ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego desygnację przed wystąpieniem do KE z pierwszą deklaracją wydatków oraz wnioskiem o płatność.

Podstawą desygnacji będzie sprawozdanie i opinia niezależnego podmiotu audytowego (Instytucji Audytowej – Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej) o spełnieniu przez desygnowaną instytucję kryteriów desygnacji.

Minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego, oprócz udzielania desygnacji instytucjom, prowadzić będzie kontrole w celu potwierdzenia spełnienia i utrzymania przez instytucję kryteriów desygnacji.

Organem doradczym ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego w kwestiach związanych z procesem desygnacji będzie komitet do spraw desygnacji powołany na okres realizacji umowy partnerstwa. W skład komitetu do spraw desygnacji wchodzić będzie po trzech przedstawicieli ministra właściwego do spraw rozwoju regionalnego i ministra właściwego do spraw finansów publicznych. Głównymi zadaniami komitetu do spraw desygnacji będą: udzielanie ministrowi właściwemu do spraw rozwoju regionalnego rekomendacji w zakresie udzielenia, zawieszenia albo wycofania desygnacji, w tym również w przypadku wniesienia przez zainteresowany podmiot zastrzeżeń, oraz opiniowanie planu dotyczącego działań naprawczych przedstawianego przez instytucję, wobec której została podjęta decyzja o zawieszeniu desygnacji. Przy podejmowaniu rozstrzygnięcia w powyższych kwestiach, komitet do spraw desygnacji będzie zobowiązany opierać się na wynikach audytów przeprowadzanych przez instytucję audytową, wynikach kontroli weryfikujących spełnienie i utrzymanie kryteriów desygnacji oraz wynikach kontroli przeprowadzonych przez inne upoważnione podmioty.

W przypadku gdy instytucja przestanie spełniać którykolwiek z kryteriów desygnacji, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego zawiesi jej desygnację do czasu zrealizowania właściwych działań naprawczych, wskazując, po zasięgnięciu opinii komitetu do spraw desygnacji, działania, których podmiot, któremu zawieszono desygnację, nie może wykonywać w związku z jej zawieszeniem. W przypadku zrealizowania planu działań naprawczych w terminie w nim określonym, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego przekazywał będzie podmiotowi, któremu zawieszono desygnację, pisemną informację o cofnięciu zawieszenia. W przypadku niezrealizowania działań naprawczych w wyznaczonym terminie, minister właściwy do spraw rozwoju regionalnego wycofa desygnację przyznaną instytucji.

Departament Certyfikacji i Desygnacji pragnie podkreślić, iż z uwagi na trwające prace nad ustawą o zasadach realizacji programów w zakresie polityki spójności finansowanych w perspektywie finansowej 2014-2020, konsultacje w/w Wytocznych odbywają się w trybie roboczym. Po wejściu w życie ustawy konsultacje przedłożonego Państwu dokumentu zostaną przeprowadzone ponownie, w sposób przewidziany we wspomnianej ustawie, co będzie warunkiem koniecznym ich zatwierdzenia i obowiązywania.

W związku z powyższym, Departament Certyfikacji i Desygnacji w załączeniu przesyła w/w projekt Wytocznych, z uprzejmą prośbą o przekazanie uwag do przedmiotowego dokumentu zgodnie z formatem terminowym załączonego do niniejszego pisma, w terminie 10 dni od otrzymania projektu Wytocznych, także na adres e-mail: dcdv@mir.gov.pl. Niezgłoszenie uwag w tym terminie traktowane będzie jako akceptacja treści dokumentu.

Załącznik:

- projekt Wytocznych w zakresie procesu desygnacji na lata 2014-2020
- formularz zgłaszania uwag

DYREKTOR DEPARTAMENTU
CERTYFIKACJI I DESYGNACJI

S. Jankowski
dr Sławomir Zajac

MAM ZDANIE

Przedmiot konsultacji:

Rozp. w sprawie wzorów dokume

Gel konsultacji:

**Zapraszamy do konsultacji projektu rozpr
zgłaszania i sprawozdawania zbiorów pub**

Uwagi do projektu można zgłaszać na portal
tradycyjną pod adresem Ministerstwo Admin

Co ureguje projektowane rozporządzeni

Dokument Ocena Skutków Regulacji jest do
</download/7971/osr-pdf.html>

Projekt otrzymują w ramach konsultacji następujące podmioty:

1. Alians Ewangeliczny,
2. Caritas Polska,
3. Federacja Polskich Banków Żywności,
4. Forum Darczyńców,
5. Fundacja Anioły Filantropii,
6. Fundacja im. Stefana Batorego,
7. Fundacja na Rzecz Ofiar Wypadków Komunikacyjnych i Bezpieczeństwa w Ruchu Drogowym „Zielony Liść”,
8. Fundacja Nowoczesna Polska,
9. Fundacja Polsat,
10. Fundacja TVN „Nie jesteś sam”,
11. Fundacja Uniwersyteckich Poradni Prawnych,
12. Fundacja Wielka Orkiestra Świątecznej Pomocy,
13. Fundacja Wiosna,
14. Fundacja World Wide Fund for Nature (WWF),
15. Fundusz Narodów Zjednoczonych na Rzecz Dzieci – UNICEF,
16. Konferencja Episkopatu Polski,
17. Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych,
18. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych Lewiatan,
19. Polska Akcja Humanitarna,
20. Polski Czerwony Krzyż,
21. Polskie Stowarzyszenie Fundraisingu,
22. Program Narodów Zjednoczonych ds. Rozwoju (UNDP),
23. Stowarzyszenie Akademia Rozwoju Filantropii,
24. Stowarzyszenie Klon/Jawor,
25. Towarzystwo Przyjaciół Chorych „Hospicjum im. Św. Łazarza”,
26. Związek Harcerstwa Polskiego ZHP,
27. Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej Polskiej ZHR.

Przejrzystość

- Organizator konsultacji dokumentuje poszczególne etapy konsultacji i upublicznia je bez zbędnej zwłoki tak, by zainteresowani mogli wnioskować o ich ewentualną korektę.
 - **Jawne są nie tylko wszystkie etapy konsultacji, ale i wszystkie zgłoszone uwagi (i to, kto je zgłasza), a także odpowiedzi organizatora.**
 - W wyjątkowych przypadkach, dopuścić można także zbieranie **opinii anonimowych**, jednak przyczyny przyjęcia takiego trybu postępowania muszą być wyjaśnione. Organizator konsultacji musi w takim przypadku wyjaśnić, jak rozkładają się opinie. Opinie anonimowych nie można przyjmować podczas prac nad projektami aktów prawnych.
 - **Nie nazywamy konsultacjami społecznymi zamkniętych spotkań eksperckich.** One też są potrzebne, ale mają inną funkcję i nie zastępują konsultacji.
-

Responsywność

- **Podsumowanie konsultacji powinno nastąpić w terminie** podanym na początku konsultacji.
 - Podsumowanie konsultacji powinno mieć **formę publicznie dostępnego dokumentu z zestawieniem zgłoszonych opinii i merytorycznym odniesieniem się do nich**. Konieczny jest załącznik ze zmienionym w wyniku konsultacji dokumentem i omówienie następnych kroków.
 - Odpowiedzi muszą uzasadniać podjęte decyzje i być przygotowane w języku zrozumiałym dla pytających – **czasem lepiej przygotować odpowiedzi zbiorcze**, by umożliwić całościowy ogląd tematu.
 - **Publikując wyniki konsultacji organizator musi zadbać, by dowiedziały się o tym osoby, które zgłosiły opinie**. Pomocą będzie stworzona na początku konsultacji lista interesariuszy.
 - Dobrze przygotowane odpowiedzi stają się wkładem w debatę publiczną – można się do nich odwoływać w dalszych dyskusjach.
-

Koordinacja

- Zaczynając konsultacje trzeba wskazać **ich gospodarza (osobę zapraszającą do konsultacji)**. Powinien to być ktoś, kto pełni istotne funkcje decyzyjne (minister, sekretarz stanu, dyrektor departamentu, ew. naczelnik), w zależności od zasięgu i przedmiotu konsultacji.
 - Gospodarz konsultacji powinien angażować w proces konsultacji podległą mu administrację.
 - Gospodarz może wyznaczyć **koordynatora procesu konsultacji**. Należy o tym poinformować uczestników konsultacji.
-

Przewidywalność

- Nie można nazywać konsultacjami procesu akceptowania podjętych już decyzji.
 - Nie można nazwać konsultacjami społecznymi zbierania opinii w czasie krótszym niż 7 dni.
 - Konsultacji nie rozpoczyna się dopiero w momencie konfliktu. Więcej, dobrze przeprowadzone konsultacje mogą potencjalnemu konfliktowi zapobiec.
 - Co do zasady proces jest poprawny, jeśli:
 - zostaje uruchomiony na możliwie wstępnym etapie tworzenia polityk publicznych i ich założeń - im wcześniej konsultacje się zaczynają, tym większy przynoszą pożytek.
 - czas przeznaczony na wyrażenie opinii na każdym etapie prac nie jest krótszy niż 21 dni.
 - W harmonogramie konsultacji przewidziany jest czas na analizę opinii i przygotowanie odpowiedzi.
-

Poszanowanie dobra ogólnego i interesu publicznego

- Biorąc udział w konsultacjach wiemy, że inni mogą mieć inny pogląd co do przedmiotu konsultacji. **Celem konsultacji jest wzajemne wysłuchanie racji.**
 - **Ktoś, kto zgłosił pogląd nieuwzględniony** w ostatecznym stanowisku organizatora konsultacji, ma **prawo dowiedzieć się, jakie stały za tym przesłanki.**
 - **Podjmując decyzję organizator konsultacji kieruje się nie siłą nacisku, ale interesem publicznym i dobrem ogólnym.** Bierze pod uwagę racje zgłaszane w trakcie konsultacji, a także to, przez kogo są wyrażane. Przeważać powinna jednak troska o szeroko rozumiany interes publiczny, w tym także interes tych, którzy nie brali udziału w konsultacjach.
-

Co się zdarzyło?

- Rekomendacja zawarta w Programie „**Lepsze Regulacje 2015**” przyjętym przez Radę Ministrów w styczniu 2013,
 - „Wytyczne do przeprowadzania oceny wpływu oraz konsultacji publicznych w ramach rządowego procesu legislacyjnego” przyjęte przez rząd 5 maja 2015r., gdzie wprost rekomenduje się stosowanie 7 zasad konsultacji,
 - Dotychczas **7 zasad konsultacji przyjęły również m.in. (w formie Zarządzenia):**
 - Ministerstwo Administracji i Cyfryzacji (luty 2013),
 - Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej,
 - Ministerstwo Gospodarki,
-



DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTRA ADMINISTRACJI I CYFRYZACJI

Warszawa, dnia 12 lutego 2013 r.

Poz. 5

Elektronicznie podpisany przez:
Edyta Szostak
Data: 2013-02-12 17:03:46



ZARZĄDZENIE Nr 5 MINISTRA ADMINISTRACJI I CYFRYZACJI

z dnia 12 lutego 2013 r.

w sprawie zasad prowadzenia konsultacji społecznych dokumentów opracowywanych w Ministerstwie Administracji i Cyfryzacji

Na podstawie art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów (Dz. U. z 2012 r. poz. 392) zarządza się, co następuje:

§ 1. Zarządzenie określa zasady prowadzenia konsultacji społecznych przez komórki organizacyjne Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji.

§ 2. 1. Konsultacje społeczne prowadzone są w sposób otwarty i powszechny, zapewniający każdemu obywatelowi dostęp do konsultowanych dokumentów i możliwość wypowiedzenia się.

2. Konsultacje społeczne prowadzone są przy uwzględnieniu zasad: dobrej wiary, powszechności, przejrzystości, responsywności, koordynacji, przewidywalności oraz zasady poszanowania dobra ogólnego, zawartych w dokumencie „Kodeks Konsultacji” – „Siedem Zasad Konsultacji” wypracowanym przez ekspertów podczas warsztatu Kongresu Wolności w Internecie¹⁾.

§ 3. Konsultacjom społecznym podlegają:

- 1) projekty założeń projektów ustaw,
- 2) projekty aktów normatywnych,
- 3) strategię i inne dokumenty uznane przez kierownictwo ministerstwa za strategiczne,
 - zwane dalej „dokumentami”.

§ 4. 1. Projekty założeń projektów ustaw oraz projekty aktów normatywnych, publikowane są w Biuletynie Informacji Publicznej RCL oraz w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Administracji i Cyfryzacji.

2. Dokumenty powinny być także publikowane na stronie internetowej Ministerstwa Administracji i Cyfryzacji, w tym w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Administracji i Cyfryzacji oraz na innych stronach internetowych przeznaczonych do prowadzenia konsultacji społecznych.

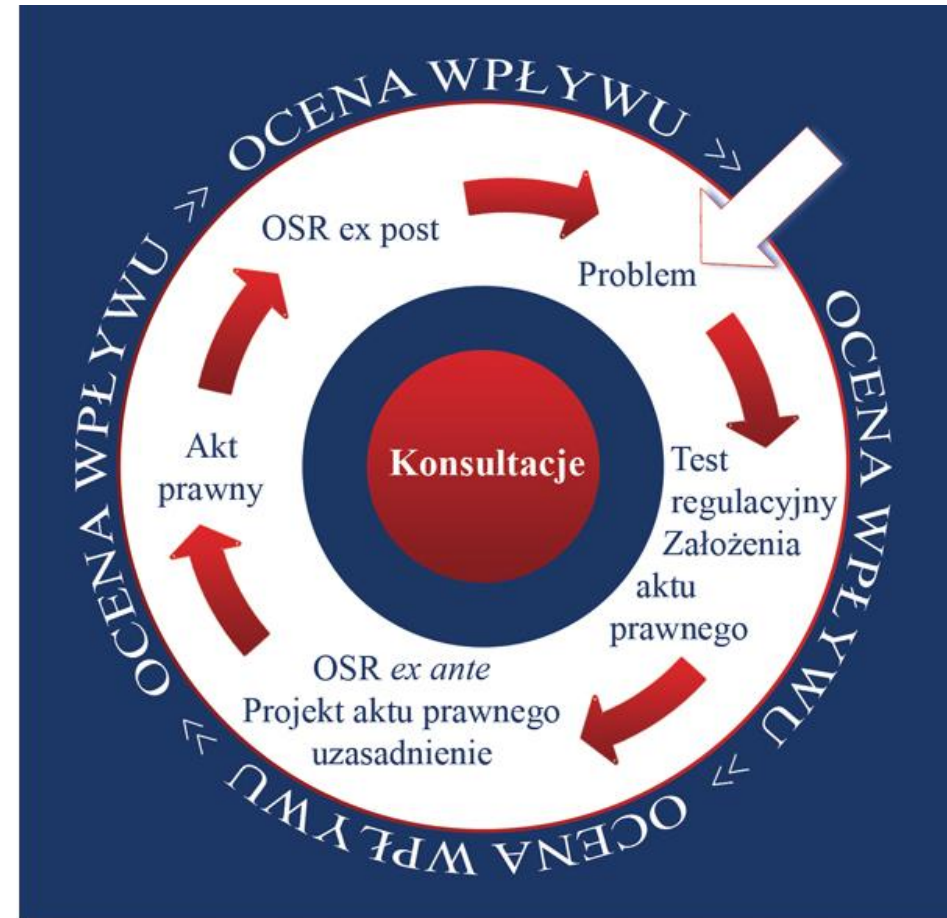
§ 5. 1. Konsultacje społeczne trwają co najmniej 21 dni, jeżeli przepisy odrębne nie wskazują dłuższych terminów. Dniem rozpoczęcia konsultacji społecznych jest dzień publikacji dokumentu w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Ministra Administracji i Cyfryzacji.

¹⁾ Zgodnie z punktem 6.I.B.1. Załącznika do uchwały Rady Ministrów z 22 stycznia 2013 r. w sprawie przyjęcia programu „Lepsze regulacje 2015”, do momentu opracowania i przyjęcia przez Radę Ministrów wytycznych do przeprowadzania Oceny Wpływu możliwe jest przyjęcie w poszczególnych ministerstwach Zasad Konsultacji jako dokumentu określającego i przejrzyste formułującego podstawowe standardy przeprowadzanych w danym ministerstwie konsultacji. Wzorem takiego dokumentu może być dokument Siedem Zasad Konsultacji.

Wytyczne do przeprowadzania oceny wpływu i konsultacji publicznych w ramach rządowego procesu legislacyjnego

Dokument przygotowany zgodnie z Programem "Lepsze Regulacje 2015" oraz na podstawie Regulaminu pracy Rady Ministrów.

<http://www.rcl.gov.pl/book/?q=node/501>



Co w „Wytycznych”:

- Czym są konsultacje publiczne?
- Korzyści płynące z konsultacji
- Podstawy prawne i wytyczne o prowadzenia konsultacji
- Realizacja Siedmiu Zasad Konsultacji w praktyce
- Wybrane metody prowadzenia konsultacji publicznych
- Wykorzystanie informacji zebranych w konsultacjach publicznych
- Dokumentacja procesu konsultacji publicznych
- Jak stosować mechanizm konsultacji i prowadzenia prac nad projektami aktów legislacyjnych UE?
- Konsultacje publiczne krok po kroku

W ramach **konsultacji publicznych** projekt przedstawia się organizacjom społecznym lub innym zainteresowanym podmiotom albo instytucjom, których opinia jest pożądana z uwagi na treść projektu ustawy.

W toku opiniowania projekt przekazywany jest określonym podmiotom, gdy obowiązek taki wynika z odrębnych przepisów lub gdy dotyczy działalności tych podmiotów.



Szeroko rozumiane konsultacje powinny być prowadzone przez administrację na każdym etapie podejmowania decyzji czy pracy nad projektowanym rozwiązaniem.

Konsultacje należy rozpoczynać już **na możliwie wczesnym etapie prac**, w szczególności na etapie koncepcyjnym (w odniesieniu do ustaw – na etapie opracowania założeń).

Konsultacje publiczne nie zastępują zasięgnięcia opinii o projektach aktów prawnych, lecz są ich uzupełnieniem, dedykowanym jak najszerszemu gronu odbiorców.

Celem konsultacji publicznych jest zebranie uwag do projektu dokumentu rządowego od podmiotów spoza sektora organów i instytucji państwowych, w tym zwłaszcza od organizacji społecznych, a także obywateli, którzy wyrażą chęć zgłoszenia takich uwag. Powinny więc one być prowadzone w sposób otwarty i powszechny, zapewniający każdemu obywatelowi dostęp do konsultowanych dokumentów i możliwość wypowiedzenia się, a także otrzymanie możliwie pełnie uargumentowanych odpowiedzi na zgłoszone uwagi.



Praktyka konsultacji na szczeblu centralnym

Wybrane wnioski z przeglądu z konsultacji na szczeblu centralnym (za 2013 rok; Fundacja Stocznia) oraz monitoringu otwartości procesów decyzyjnych w ramach Rankingu Otwartego Rządu (projekty ustaw procedowane w 2014 roku; Fundacja Stocznia i Fundacja S. Batorego)

Co badano

Przegląd konsultacji na szczeblu centralnym , Fundacja Stocznia

- konsultacje społeczne wybranych projektów rozporządzeń, założeń projektów ustaw i projektów ustaw (49 wybranych projektów),
- **Monitoringu otwartości procesów decyzyjnych w ramach Rankingu Otwartego Rządu, Fundacja im. Stefana Batorego i Fundacja Stocznia,**
- konsultacje publiczne projektów ustaw procedowanych w 2014 roku (łącznie 165 projektów).

Co badano:

- Liczbę projektów poddawanych konsultacjom publicznym,
 - Istnienie wewnątrzministerialnych dokumentów regulujących proces konsultacji publicznych,
 - Przypisanie odpowiedzialności za konsultacje w strukturze resortu,
 - Miejsce na stronie www ministerstwa dedykowane konsultacjom,
 - Komunikowanie o konsultacjach (kanały komunikacji, bazy interesariuszy),
 - Wykorzystanie portali do konsultacji on-line i innych niż pisemne metod konsultacji,
 - Czas trwania procesów konsultacji,
 - Formy odpowiedzi na uwagi zgłoszone w konsultacjach, w tym raporty z konsultacji.
-

Wnioski ogólne

- **Wzrosła liczba działań o charakterze formalnym podejmowanych przez resorty w zakresie konsultacji publicznych** (w tym publikowanie informacji w BIP, przygotowywanie raportów z konsultacji itp.).

ALE:

- Nie w pełni zadowalający poziom uporządkowania informacji publikowanych w odniesieniu do procesów konsultacyjnych w kontekście całego procesu legislacyjnego, np. „bałagan” w RPL i późnienia w zamieszczaniu tam dokumentacji z konsultacji, braki w informacjach na BIP ministerstw.
 - Brak przyzwyczajenia do osobnego, aktywnego komunikowania o możliwościach udziału w konsultacjach publicznych oraz aktywnego i systematycznego identyfikowania interesariuszy konsultacji.
 - Przewaga biernych (pisemnych) form konsultacji oraz nikłe wykorzystanie mechanizmów konsultacji online.
 - Brak szkoleń i działań edukacyjnych w tym zakresie (w 2014r. tylko w 3 resortach).
-

RESORTY w 2014 roku

	Wewnętrzne regulacje dot. prowadzenia konsultacji	Zakładka poświęcona konsultacjom na www resortu	Wykorzystanie portali do konsultacji online w 2013r.
MAiC	tak	tak	tak
MEN	nie (w trakcie tworzenia)	nie	nie
MF	nie	nie	tak
MG	tak	tak	tak
MIiR	nie	nie	nie
MKiDN	tak	tak	nie
MNiSW	tak	nie	nie
MON	nie	nie	nie
MPiPS	tak	nie	tak
MRiRW	nie	nie	nie
MSP	nie	nie	nie
MSiT	tak	nie	nie
MSW	nie	nie	tak
MSZ	nie	nie	nie
MS	nie	nie	nie
MŚ	nie	tak	nie
MZ	nie	nie	tak
Suma:	6	4	6

RESORTY w 2015 roku

	Wewnętrzne regulacje dot. prowadzenia konsultacji	Zakładka poświęcona konsultacjom na www resortu	Wykorzystanie portali do konsultacji online w 2014r. (do konsultacji projektów ustaw)
MAiC	tak	tak	nie
MEN	tak	tak	nie
MF	nie	nie	tak
MG	tak	tak	tak
MiR	nie	nie	nie
MKiDN	tak	tak	nie
MNiSW	tak	tak	nie
MON	nie	nie	nie
MPiPS	tak	nie	tak
MRiRW	nie	nie	nie
MSP	nie	nie	nie
MSiT	tak	nie	nie
MSW	nie	nie	tak
MSZ	nie	nie	nie
MS	nie	nie	tak
MŚ	tak	nie	nie
MZ	nie	nie	tak
Suma:	8	5	6

Realizacja zasady DOBREJ WIARY

- Dość **dobrze realizowana zasada dostępności do podstawowych informacji, m.in.** coraz lepsza strona Rządowego Programu Legislacji, choć wciąż notoryczne umieszczanie dokumentów dotyczących konsultacji w zakładkach dotyczących innych etapów procesu legislacyjnego.
 - Wszystkie resorty publikują uzasadnienia dla projektowanych zmian, ale **rzadkością są jakiegokolwiek wykraczające poza tę formułę objaśnienia, dodatkowe materiały** wspomagające zrozumienie istoty projektu i ułatwiające merytoryczny udział w konsultacjach **czy pytania** ułatwiające ustosunkowanie się do przedmiotu konsultacji.
 - Wciąż pojedyncze przypadki nieprawidłowych formuł uznających brak opinii za wyrażenie akceptacji dla projektu.
 - Osiągnięciu satysfakcjonującego standardu **czasu przeznaczony na zgłaszanie opinii w toku konsultacji (2014):**
 - w 93% a analizowanych przypadków termin ten wynosił co najmniej 14 dni (z czego w 69% było to co najmniej 21 dni)
 - w żadnym przypadku termin ten nie był krótszy niż 7 dni.
-

Realizacja zasady POWSZECHNOŚCI

- **5 na 17 ministerstw ma zakładki dedykowane konsultacjom** na swoich stronach internetowych.
 - Zaledwie w 22 przypadkach na 118 (18%) wzmianki o konsultacjach znalazły się na stronie głównej resortu, a media społecznościowe do komunikowania o wykorzystaniu zaledwie 3 resorty, mimo iż aż 14 z nich prowadzi oficjalne profile na Facebooku, a 13 posiada oficjalne konta na Twitterze.
 - Zaledwie **7 z 17 resortów** w 2014r. **zapraszało do konsultacji drogą mejlową, choć** do standardu należy już możliwość zgłaszania uwag w ramach konsultacji drogą elektroniczną.
 - **Na ogół informacje trafiają do predefiniowanych list interesariuszy** - bardzo różna jest ich jakość, liczebność [od 4 do prawie 400] i struktura. W wielu przypadkach **zabrakło adekwatnej analizy interesariuszy albo nie wyciągnięto z niej wniosków dla ostatecznej listy adresatów zaproszenia do konsultacji.**
 - **W żadnym ministerstwie nie napotkaliśmy na spójne reguły ustalania interesariuszy.**
 - W 2014r. **przypadku 13 na 118 (11%) analizowanych projektów skorzystano z internetowych platform dedykowanym konsultacjom** (konsultacje.gov.pl lub mamzdanie.org.pl).
 - Zaledwie w **10 na 118 procesów (8%) wykorzystano inne niż pisemne formy zasięgnięcia opinii** (1 wysłuchanie publiczne oraz konferencje uzgodnieniowe lub spotkanie konsultacyjne). Resorty jako wyjściową formę konsultacji traktują bez wyjątku zgłaszanie uwag na piśmie, najczęściej drogą pocztową lub za pośrednictwem emaila.
-

Realizacja zasady PRZEJRZYŚĆ

- W zdecydowanej większości przypadków **zapraszający do konsultacji wskazuje tylko termin i sposób nadsyłania uwag**, nie informując w żaden sposób o planowanych dalszych krokach prac nad projektem, w tym nad terminami odniesienia się do nadesłanych uwag.
 - W zdecydowanej większości przypadków **ministerstwa publikowały zgłoszone uwagi, choć najczęściej robiły to zbiorczo po zakończeniu terminu składania uwag, a nie bieżąco**.
 - Wciąż pojawiają się **przypadki „obchodzenia” jawności zgłaszanych uwag przez samych uczestników** (przekonanie o większej skuteczności „własnych ścieżek” dotarcia do projektodawcy).
 - Standardem stało się **podawanie informacji o konkretnej osobie odpowiedzialnej za projekt będący przedmiotem konsultacji**: w przypadku 12 ministerstw każdorazowo w piśmie zapraszającym do konsultacji podawano wprost imię i nazwisko takiej osoby lub spersonalizowany adres e-mail umożliwiający ustalenie jej danych i bezpośredni kontakt w toku konsultacji.
-

Realizacja zasady **RESPONSYWNOŚCI**

- **W 2013r. większości przypadków (40 na 49) udzielono odpowiedzi na zgłoszone uwagi.** Nie ocenialiśmy jakości owych odpowiedzi (są wśród nich zarówno przypadki skrajnie lapidarne i pozbawione uzasadnień jak i takie do których odniesiono się z powagą i rzeczowym uzasadnieniem).
- **Raporty podsumowujące konsultacje opublikowano łącznie w przypadku 70% konsultacji w 2014 roku,** przy czym tylko w przypadku 25% taki dokument pojawił się w ciągu 3 miesięcy od zakończenia przyjmowania uwag do projektu. W pozostałych przypadkach raport publikowany dopiero pod koniec całego procesu legislacyjnego, łącznie z ostateczną wersją projektu, który trafiał do zatwierdzenia na Radę Ministrów.
- Widocznym kłopotem jest **odnoszenie się do uwag o charakterze fundamentalnym (kwestionujących np. istotę czy sensowność wprowadzenia regulacji).**
- **Bardzo często uwagi zgłaszane inaczej niż w formie pisemnej (listownej) są ignorowane.**
- **Nie ma żadnych regulacji wskazujących na termin udzielenia odpowiedzi.** Zdarzały się przypadki bardzo szybkiej reakcji (3 dni), jak i bardzo przewlekłej ok. 8 miesięcy, a w przypadku uwag zbieranych za pośrednictwem portalu do konsultacji on-line nawet ponad rok.
- Resorty odchodzą od praktyki odpowiedzi indywidualnych na uwagi zgłaszane w konsultacjach: w ciągu 3 miesięcy od zakończenia ostatniego etapu konsultacji opublikowano je jedynie w 13% konsultacji projektów ustaw prowadzonych w 2014r.

Realizacja zasady KOORDYNACJI

- **Różne modele „umiejscowienia” odpowiedzialności za proces:**
 - bezpośrednio w komórkach merytorycznie odpowiadających za dany projekt aktu prawnego (13 ministerstw),
 - w departamencie prawnym (MON, MSW),
 - w innej jednostce organizacyjnej (MAiC - Biuro Ministra, MSZ - Biuro Dyrektora Generalnego).
 - **W żadnym ministerstwie za działania związane z konsultacjami publicznymi nie odpowiadają departamenty odpowiedzialne za komunikację**, a departamenty merytoryczne rzadko sięgają po ich pomoc przy przekazywaniu informacji o procesie konsultacyjnym do interesariuszy.
 - W resortach **brakuje komórek i osób, które mogłyby być źródłem informacji i wsparciem dla innych jeśli o chodzi o to, jak prowadzić procesy konsultacyjne**. Transfer wiedzy w tym obszarze ma w ministerstwach zazwyczaj charakter okazjonalny i nieskoordynowany, a wielu urzędnikom z jednostek merytorycznych brakuje praktycznej wiedzy, do której mogliby sięgnąć w obliczu konieczności przeprowadzenia konsultacji.
-

Realizacja zasady PRZEWIDYWALNOŚCI

- **W żadnym z analizowanych przypadków uczestnicy konsultacji nie mieli dostępu do informacji o planowanym przebiegu całego procesu, a jedynie o granicznym terminie zbierania uwag.**
 - **Organizatorzy konsultacji nie zapowiadają prognozowanych terminów odniesienia się do uwag, rzadko też w momencie rozpoczęcia konsultacji podają do publicznej wiadomości horyzont czasowy dla prac legislacyjnych nad danym projektem**
-

Realizacja zasady POSZANOWANIA INTERESU PUBLICZNEGO

- W toku procesów legislacyjnych **ministerstwa rzadko podejmują działania stwarzające okazję/mające na celu zaangażowanie opinii publicznej w autentyczną, pogłębioną debatę** czy np. wspólne wypracowywanie propozycji rozwiązań w kwestii, której dotyczyć ma projektowane rozwiązanie.
 - Zdecydowana **większość procesów konsultacyjnych to najlepiej rozpoznane przez resorty „standardowe” konsultacje w formie zbierania uwag do gotowych projektów** (także gotowych projektów założeń).
 - **Brakuje jednolitych standardów w zakresie komunikowania o powodach podjęcia ostatecznych decyzji co do kształtu aktu prawnego.**
-

Garść danych o MŚ

- **Dokument wewnętrzny:** Zarządzenie Ministra Środowiska z dnia 10 czerwca 2014 r. w sprawie regulaminu organizacyjnego Ministerstwa Środowiska
 - **Liczba projektów procedowanych w 2014r. I udokumentowanych w RPL:** 14
 - **Liczba projektów poddanych konsultacjom publicznym udokumentowanym w RPL:** 6
 - **Czas trwania procesów konsultacji:** dokładnie 14 dni – 1 proces, dokładnie 21 dni – 2 procesy, powyżej 21 dni – 3 procesy
 - **Liczba projektów ustaw przygotowywanych bez założeń:** 8 z 14 procedowanych
 - **Stosowane kanały komunikowania o konsultacjach:** strona www i BIP ministerstwa (po 2 przypadki), poczta tradycyjna
 - **Inne niż pisemne formy konsultacji:** wysłuchanie publiczne (Projekt ustawy o zużyciu energii elektrycznej i elektronicznym)
 - **Zastosowanie portalu do konsultacji online:** brak
 - **W ilu przypadkach opublikowano raport z konsultacji w ciągu 3 miesięcy od zakończenia konsultacji:** 1 z 14
 - **W ilu przypadkach opublikowano indywidualne lub zbiorcze odpowiedzi na uwagi z konsultacji:** 1 z 14
 - **Czy w 2014r. odbywały się szkolenia z zakresu konsultacji publicznych:** nie
-



Bariery w procesach konsultacji

Bariery w procesach konsultacji

- **Czynniki strukturalne (prawo, procedury)**
 - **Zasoby, nakłady**
 - **Kompetencje**
 - **Mentalność/kultura**
-

Bariery w procesach konsultacji

- **Które z tych barier dotyczą konsultacji na szczeblu centralnym?**
 - **Dla kogo faktycznie są to bariery – organizatorów, uczestników czy obu stron?**
-



Etapy procesu konsultacyjnego

**DIAGNOZA/
PRZYGOTOW
ANIE**

INFORMOWANIE

**ZASIĘGANIE
OPINII**

**INFORMACJA
ZWROTNA**

EWALUACJA

PRZYGOTOWANIE...

... czyli przyjrzenie się dotychczasowej sytuacji, by dobrze zaplanować przebieg konsultacji (jak konsultowano dotąd podobne tematy, jakie metody się sprawdziły, jacy aktorzy są aktywni w tym obszarze, jakich problemów można się spodziewać itp.) **oraz ustalenie ram dla procesu**

RAMY DLA PROCESU

- cel procesu
- potrzebne nakłady/dostępne zasoby (czas, środki finansowe, osoby)
- osoby odpowiedzialne

O CZYM NALEŻY PAMIĘTAĆ?

- kto jest interesariuszem w tym temacie?
- kogo należy zapytać o zdanie i jak do nich trafić?
- czy były podejmowane już jakieś działania konsultacyjne w tym obszarze? (raporty, notatki, relacje ustne)
- czy ktoś dysponuje szczególną wiedzą w tym zakresie? jest ekspertem?

Analiza interesariuszy

Powody, dla których warto to zrobić?

- już sama świadomość typów i różnorodności aktorów/ interesariuszy na wczesnym etapie prac może pomóc **uwzględnić kwestie, o których pierwotnie nie pomyśleliśmy;**
 - zwiększamy sobie szanse na **lepsze zrozumienie złożoności zagadnienia;**
 - możemy lepiej **zaplanować cały proces konsultacji** (dobrać metody);
 - możemy odpowiednio wcześniej **zaplanować sposoby komunikacji** z nimi;
 - będziemy mogli (przynajmniej częściowo) **przewidzieć, z której strony możemy się spotkać z niezadowolaniem / protestem, a gdzie są nasi sprzymierzeńcy.**
-

Analiza interesariuszy

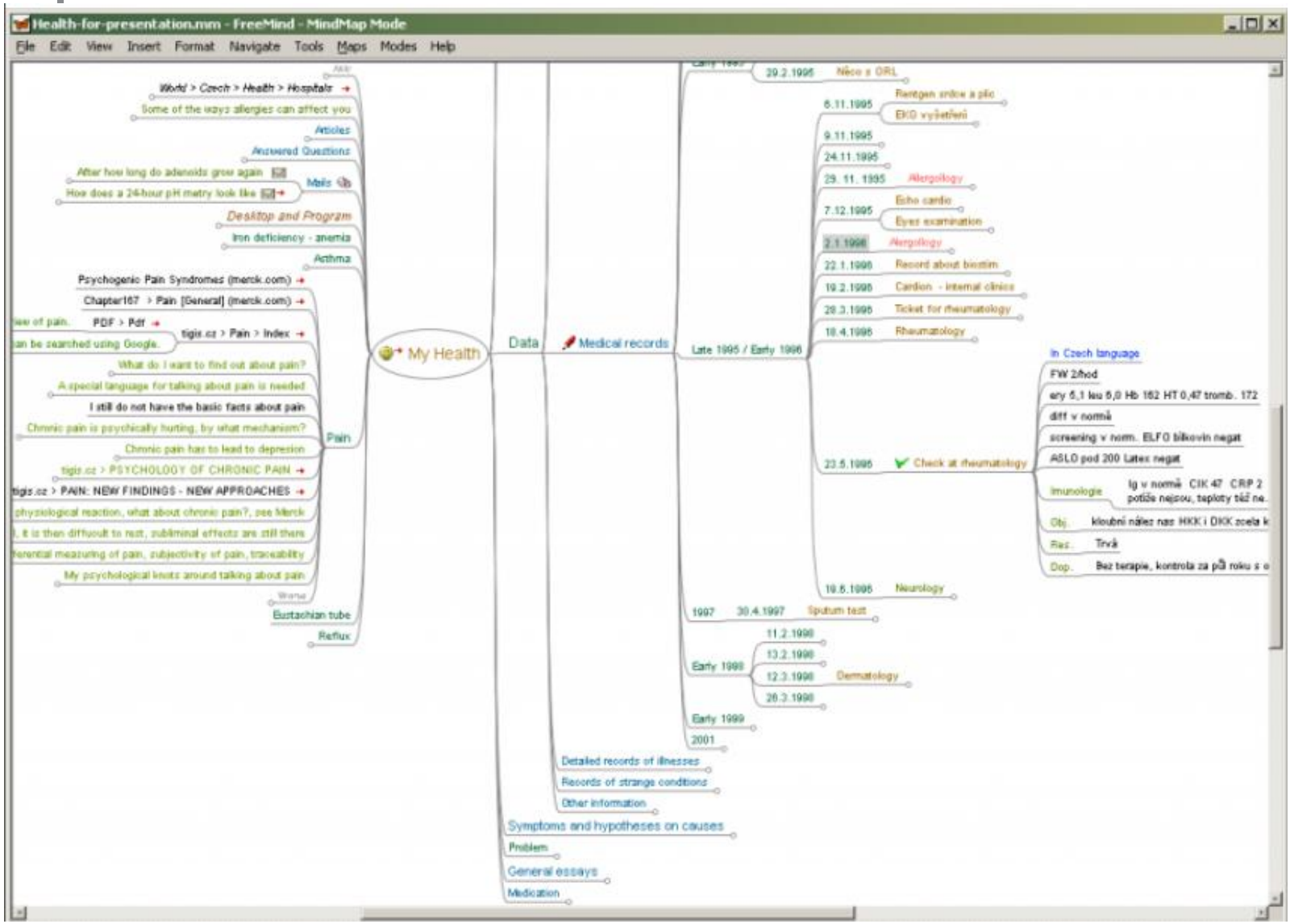
Kto może być naszym interesariuszem?

- **osoby / instytucje, które bezpośrednio odczują skutki wprowadzanych rozwiązań, w tym:**
 - beneficjenci
 - „ofiary”
 - pośrednicy
- **specjaliści w danej dziedzinie, np.**
 - różnego typu eksperci
 - naukowcy
 - organizacje rzecznicze działające w danym obszarze
 - organizacje reprezentujące szersze środowiska
- **dziennikarze zajmujący się danym obszarem**
- **zawodowi lobbisci**
- **decydenci, np.**
 - inne instytucje publiczne aktywne w tym obszarze,
 - parlamentarzyści
-

Analiza interesariuszy

Jak się do tego zabrać? – kilka wskazówek

- **własne bazy danych** (ale warto mieć w nich więcej informacji niż tylko nazwy i adresy);
 - możliwość **auto-subskrypcji** (informacja na www, artykuły na portalach tematycznych itd.);
 - **dostępne publicznie bazy danych** (np. bazy.ngo.pl);
 - wykorzystanie **monitoringu mediów**, z których korzystają wszystkie (?) ministerstwa;
 - czasem prosta **kwerenda w internecie** (np. przejrzanie artykułów, dyskusji na najważniejszych portalach związanych z danym tematem, środowiskiem);
 - **dokumenty dot. konsultacji** w podobnych sprawach (lista uczestników spotkań, autorzy zgłoszonych uwag)
 - **mapy myśli** (np. freemind, xmind, mind42.com)
-



Aktor	Sprawczość (niska/wysoka)	Pozycja / stosunek (proponent, oponent, stosunek ambiwalentny)	Odległość od sprawy / problemu (w samy środku - w otoczeniu - na peryferiach - całkiem gdzie indziej)	Motywacje do działania ciepłe, letnie, zimne)

INFORMOWANIE...

... czyli zaproszenie do planowanych działań.

O CZYM NALEŻY PAMIĘTAĆ?

- stworzyć zrozumiały i konkretny komunikat – **zasad 5W:**
 1. Why/**Po co?**
 2. Who/**Dla kogo?**
 3. What/**Co?**
 4. When/**Kiedy?**
 5. Where/**Gdzie?**)
- wybrać kanały dotarcia (kilka, różne dla różnych grup) – tak, by dotrzeć do wszystkich, do których chcemy dotrzeć

ngo.pl

konsultacje.ngo.pl

dodaj do ngo.pl | newsletter | kalendarz konsultacji | kontakt

Serwis konsultacje dla
organizacji
pozarządowych

ngo.pl na Facebooku

 **Lubie to!** 40 tys.

Konsultacje

centralne

regionalne

lokalne

europeskie

"Konsultacje z zasadami"

O serwisie

Partnerzy serwisu

Kontakt z redakcją
serwisu



(fot. Grzegorz Narojczyk)

Serwis konsultacje.ngo.pl powstał, aby gromadzić i upowszechniać informacje o konsultacjach odbywających się na różnych szczeblach i o różnej tematyce. Kliknij „dodaj do ngo”, aby dodać wiadomość i współtworzyć go z nami!

KULTURA

- Ruszyły konsultacje publiczne Założeń Programu współpracy MKiDN z NGO na lata 2017-2019 » (do 18.09.2015)

EDUKACJA

- Podpisz petycję w sprawie Płacówek Wsparcia Dziennego » **PO TERMINIE**

ZASADY KONSULTACJI

- 7 zasad konsultacji
- Kanon lokalnych konsultacji społecznych

POLECAMY

Ruszyły konsultacje publiczne Założeń Programu współpracy Ministerstwa Sportu i Turystyki z organizacjami pozarządowymi. Wypowiedz się! (11.09.2015)



Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych zaprasza do wzięcia udziału w konsultacjach publicznych Założeń Programu współpracy Ministerstwa Sportu i

Turystyki z organizacjami pozarządowymi na lata 2016-2018.

Czyżewska: Nie boimy się krytyki, konsultujcie! (10.09.2015)



– Nie boimy się krytyki, liczymy na głos animatorów, twórców i organizatorów kultury z NGO, bo chodzi o to,

ZASIĘGANIE OPINII...

... czyli działanie „właściwe”: etap poznawania opinii w danej sprawie, wypracowywania rozwiązań/stanowisk

O CZYM NALEŻY PAMIĘTAĆ?

- dobór metod do tematu i grupy, do której się zwracamy
- jasne zakreślenie ram działania: o czym dokładnie rozmawiamy, na co możemy mieć wpływ, co stanie się dalej z efektami wspólnej pracy
- odpowiednie zaplanowanie działania: czas trwania, dostępność dla uczestników
- Zadbanie o zrozumiały i jasny język konsultowanych dokumentów

- 1. Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych**
 - 2. Debaty publiczne na istotne społecznie tematy prowadzone w ustrukturyzowany sposób**
-

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

Konsultacje pisemne - za pomocą platform on-line



The screenshot shows the website www.konsultacje.gov.pl/node/3794. The page features the Polish coat of arms and the text "konsultacje.gov.pl BETA Rządowy portal konsultacji publicznych". Navigation tabs include "PROJEKTY", "ARTYKUŁY", and "UŻYTKOWNICY". The main content area displays the title "Projekt rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie wykazu przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym" and a "zaprosz do konsultacji" button. A table of contents on the left lists "Spis treści" and "Projekt z dnia 31 lip...". The main text block contains the title of the regulation, the date "Projekt z dnia 31 lipca 2015 r.", and the beginning of the text: "Na podstawie art. 6 ustawy z dnia 23 sierpnia 2001 r. o organizowaniu zadań na rzecz obronności państwa realizowanych przez przedsiębiorców (Dz. U. Nr 122, poz. 1320 oraz z 2002 r. Nr 188, poz. 1571) zarządza się, co następuje: § 1. Ustala się wykaz przedsiębiorców o szczególnym znaczeniu gospodarczo-obronnym, stanowiący załącznik do rozporządzenia. § 2. Organami organizującymi i nadzorującymi wykonywanie zadań na". A "Dodaj uwagę" button is visible on the right side of the page.

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

MAM ZDANIE

TAK ŁATWO UCZESTNICZYĆ W ŻYCIU PUBLICZNYM

Strona główna

Informacje o projekcie

Kontakt

Zaloguj się

Zarejestruj się i wyraż swoją opinię!



Czym jest „Mam Zdanie”?

MamZdanie.org.pl to pierwszy ogólnopolski serwis dedykowany otwartym konsultacjom społecznym. Powstał w odpowiedzi na potrzebę większej przejrzystości tworzenia aktów prawa i innych dokumentów określających polityki publiczne (zarówno na poziomie krajowym jak i lokalnym). Ogólną zasadą jego funkcjonowania jest powszechna dostępność projektów dokumentów, określenie czasu w jakim są one przedmiotem konsultacji oraz możliwość wyrażania opinii na temat dokumentów (po uprzednim zarejestrowaniu się w serwisie). Dzięki serwisowi wszystkie tak wyrażone opinie są dostępne nie tylko dla instytucji, konsultującej dokument, ale dla wszystkich zainteresowanych - odwiedzających serwis.

Zarejestruj konto jako osoba lub instytucja.

Załącz nową lub dołącz do trwającej konsultacji.

Miej wpływ na życie publiczne w Polsce!

Aktualnie trwające konsultacje:

[Zobacz wszystkie >>](#)

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

Mapa strony | Informacje o stronie | Informacja prawna | Pliki cookie | Kontakt | Wyszukiwanie polski (pl)



TWÓJ GŁOS W EUROPIE

Komisja Europejska > Twój głos w Europie > Konsultacje

Konsultacje otwarte



Zobacz także:

- [Konsultacje zakończone](#)
- [Konsultacje według obszaru polityki](#)

Strona główna

Konsultacje

Wyraź swoją opinię!

Ciekawe strony



Transport:

[Zapewnianie dostępnych na terenie całej UE usług w zakresie informacji o podróżach z wykorzystaniem różnych rodzajów transportu na mocy dyrektywy 2010/40/UE w sprawie inteligentnych systemów transportowych](#)

02.09.2015 – 25.11.2015

Podatki:

[Konsultacje w sprawie przeglądu obowiązującego prawodawstwa dotyczącego „struktury” podatków akcyzowych od alkoholu i napoiów alkoholowych](#)

28.08.2015 – 27.11.2015

Zdrowie publiczne:

[Szczegółowe wytyczne Komisji dotyczące dobrej praktyki wytwarzania badanych produktów leczniczych stosowanych u ludzi, zgodnie z art. 63 ust. 1 akapit drugi rozporządzenia \(UE\) nr 536/2014](#)

28.08.2015 – 24.11.2015

Zdrowie publiczne:

[Akt delegowany Komisji dotyczący zasad i wytycznych dobrej praktyki wytwarzania w odniesieniu do badanych produktów leczniczych do stosowania u ludzi oraz procedur inspekcji na podstawie art. 63 ust. 1 akapit pierwszy rozporządzenia \(UE\) nr 536/2014](#)

28.08.2015 – 24.11.2015

Zdrowie publiczne:

[Akt wykonawczy Komisji dotyczący zasad i wytycznych dobrej praktyki wytwarzania produktów leczniczych stosowanych u ludzi, zgodnie z art. 47 akapit pierwszy dyrektywy 2001/83/WE](#)

28.08.2015 – 24.11.2015

Zdrowie publiczne:

[Szczegółowe ustalenia dotyczące procedur inspekcji w zakresie badań klinicznych, w tym wymogi dotyczące kwalifikacji](#)

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

Konsultacje pisemne - prowadzone za pomocą tradycyjnych metod (poczta konwencjonalna i elektroniczna)

O czym warto pamiętać:

- odpowiednio dobrana lista interesariuszy konsultacji,
 - konsultowany dokument opatrzyć wprowadzeniem napisanym prostym językiem oraz pytaniami, które naprowadzą uczestników na istotę propozycji,
 - odpowiednia dystrybucja informacji,
 - dostępność dokumentu w wersji papierowej i elektronicznej (przeszukiwalne formaty PDF)
-

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

Spotkania konsultacyjne

1. Spotkania otwarte, publicznie dostępne

O czym warto pamiętać:

- sposób dystrybucji informacji o spotkaniu,
 - jasne określenie celu spotkania,
 - zapewnienie realnych możliwości zadawania pytań i komentowania propozycji,
 - zadbanie o dostępność spotkań np. dla osób niepełnosprawnych
-

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

Spotkania konsultacyjne

2. Spotkania dla uczestników konsultacji pisemnych – służy głównie przedyskutowaniu/ doprecyzowaniu uwag zgłoszonych pisemnie

O czym warto pamiętać:

- podsumowanie na początku spotkania uwag, które spłynęły, określić co wzbudziło najwięcej kontrowersji,
 - odpowiednia moderacja spotkania, np. przez osoby niezaangażowane w proces
-

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

Wysłuchanie publiczne

Zastosowanie

- przedstawienie konkretnych propozycji dot. poszczególnych zapisów bezpośrednio przed tymi, którzy są odpowiedzialni za rozwiązania legislacyjne

Czego wymaga

- określenia ścisłych reguł z zachowaniem sekwencji działań:
 - ogłoszenie lub zaproszenie do udziału,
 - zgłoszenie udziału,
 - wysłuchanie,
 - sformułowanie i upublicznienie przebiegu i wniosków z przesłuchań.

Kto uczestniczy

- uczestnikiem może być każdy, warunkiem jest wcześniejsze zgłoszenie (wg przyjętych wcześniej zasad) – istnieje instytucja „dopuszczenia” do udziału w wysłuchaniu

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

Wysłuchanie publiczne

PRZYKŁAD 1

Wysłuchanie publiczne w sprawie nowelizacji ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii – Ministerstwo Zdrowia 2005

- pierwsze zastosowanie metody wysłuchania publicznego w Polsce

<http://www2.mz.gov.pl/wwwmz/index?mr=&ms=&ml=pl&mi=34&mx=0&ma=3812>

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

Wysłuchanie publiczne

PRZYKŁAD 2

Wysłuchanie publiczne w ramach kampanii „Porozmawiajmy o łupkach” prowadzone przez Ministerstwo Środowiska

<http://lupki.mos.gov.pl/o-kampanii/wysluchania-publiczne>

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

Ankiety

Formularze Google – element pakietu Google Apps

- możliwość współdzielenia formularza i bazy danych z innymi użytkownikami,
 - eksportowalna baza danych w formacie .csv,
 - pełna edytowalność ankiety także już po jej aktywacji,
 - możliwość rejestrowania respondentów-użytkowników Google Apps,
 - wybór motywów dla formularza,
 - prosty system podglądu odpowiedzi, w tym wizualizacje podstawowych danych
-

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

Ankiety

LimeSurvey – mechanizm *open source*

- tworzenie kont użytkowników i współdzielenie ankiet,
 - mechanizm generowania formularzy ankiet i baz danych (eksportowalnych, w kilku formatach),
 - możliwość korzystania z szablonów i adaptowania template'ów,
 - łatwa edycja bazy danych,
 - graficzne przedstawianie podstawowych wyników analiz danych
-

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

Konsultacje ustawy o zasadach prowadzenia zbiorów publicznych

Dwa okienka konsultacyjne:

Konsultacje projektu założeń ustawy (IX/X 2012, 21 dni):

- www.mamzdanie.org.pl (22 wypowiedzi), poczta elektroniczna (projekt opublikowany na stronie ministerstwa, w BIP, na RCL),
- projekt założeń rozesłany pocztą tradycyjną do NGO,
- dyskusja na profilu MAiC na Facebook'u (97 komentarzy, 75 udostępnień), informacje na Twitterze,
- infografika objaśniająca planowane zmiany,

Konsultacje projektu ustawy (V/VI 2013, 21 dni):

- www.mamzdanie.org.pl, poczta elektroniczna (projekt opublikowany na stronie ministerstwa, w BIP, na RCL),
-

Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

Infografika wyjaśniająca istotę zmian w prawie dot. zbiórek publicznych na etapie konsultacji założeń do ustawy



Przykłady metod prowadzenia formalnych konsultacji publicznych w ramach procesów legislacyjnych

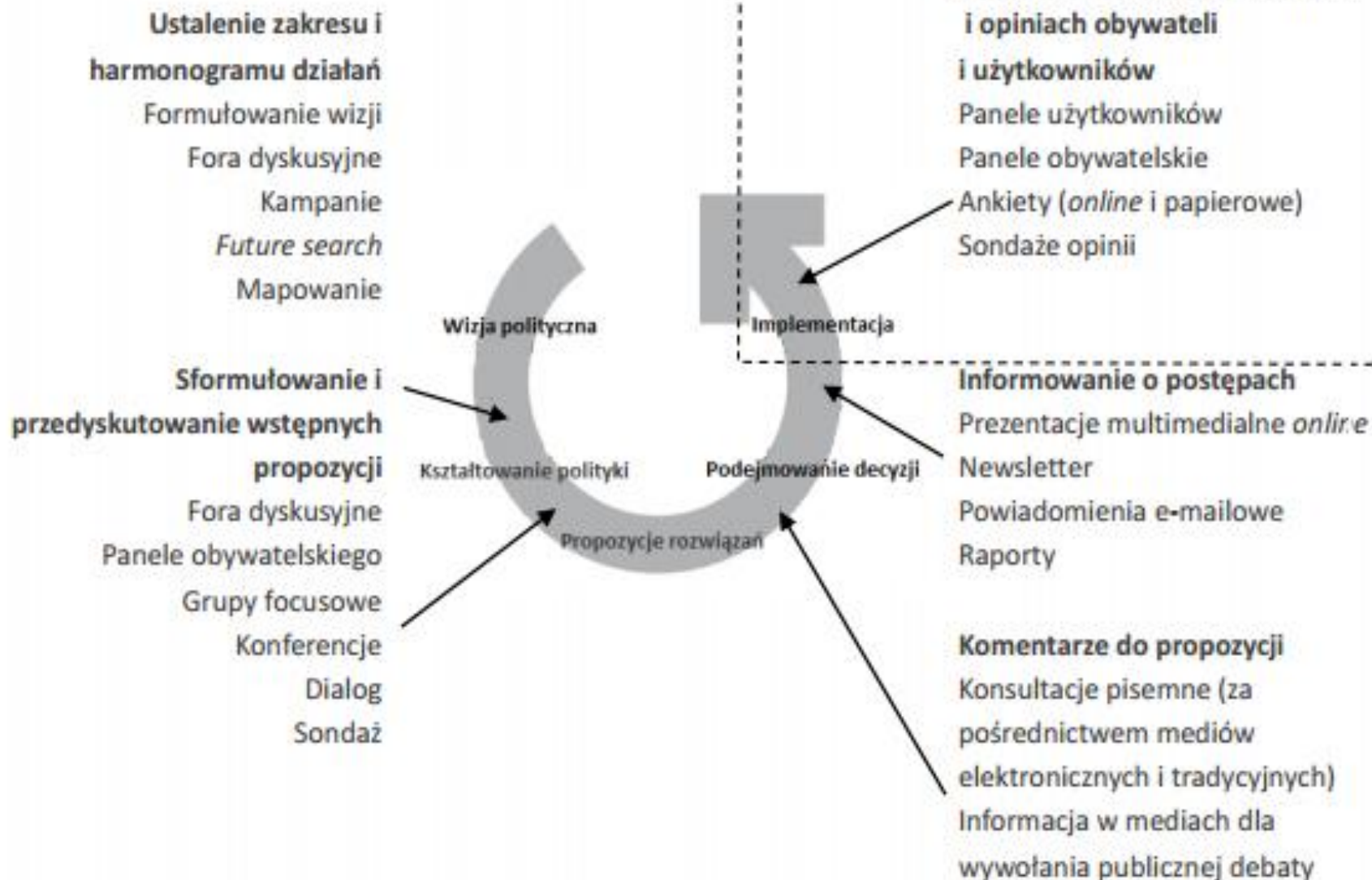
Infografika tłumacząca istotę wprowadzonej zmiany



Różne metody konsultacji – różne efekty procesów konsultacyjnych

- wygenerowanie zupełnie nowych pomysłów i innowacyjnych rozwiązań
 - stworzenie mapy (zestawienia) istniejących wśród uczestników procesu różnorodnych opinii i uwag
 - stworzenie mapy (zestawienia) opinii zbudowanych w oparciu o lepsze i bardziej niż do tej pory kompleksowe informacje, ponieważ uczestnicy procesu zostali w nie dodatkowo wyposażeni (np. metody bazujące na deliberacji)
 - ujawnienie wspólnych interesów i tym samym poprawienie relacji między uczestnikami procesu
 - wypracowanie ujednolitego poglądu czy rozwiązania
 - wskazanie preferencji, wybór rozwiązań
 - recenzja dotychczasowych działań
 - wzmocnienie uczestników procesu, żeby pozyskali nowe umiejętności i poczucie wpływu na procesy decyzyjne ich dotyczące, a w przyszłości by potrafili wziąć odpowiedzialność za jakąś kwestię
-

Partycypacja na różnych etapach opracowywania polityki



Debaty publiczne na istotne społecznie tematy prowadzone w ustrukturyzowany sposób

Sondaż deliberatywny®

Zastosowanie

- wybranie jednego z możliwych (z już sformułowanych) rozwiązań problemowej kwestii

Czego wymaga

- przygotowania procesu: przeprowadzenia sondażu, organizacji spotkań, przygotowania materiałów informacyjnych, rekrutacji odpowiedniej liczby uczestników
- współpracy Centrum Demokracji Deliberatywnej na Uniw. Stanforda

Kto uczestniczy

- od 200 do 600 osób tworzących reprezentatywną dla danej społeczności grupę

Debaty publiczne na istotne społecznie tematy prowadzone w ustrukturyzowany sposób

Sondaż deliberatywny®

PRZYKŁADY

Deliberative Poll® on Unemployment and Job Creation Hungary (May-June 2008)



	Before Deliberation %	After Deliberation %	Difference %
<i>Agree that:</i>			
"Market should be as open as possible"	36	51	+15
"Finding a job is one's own responsibility"	26	44	+18
"Allowances, aids and benefits should be paid only to those who work for them"	27	15	-12
"Government should spend more on education, health care and pensions even if this means increasing taxes"	26	34	+8

Debaty publiczne na istotne społecznie tematy prowadzone w ustrukturyzowany sposób

Sondaż deliberatywny®

What to do with the Euro Cup stadium in Poznan?
Poland (November 2009)

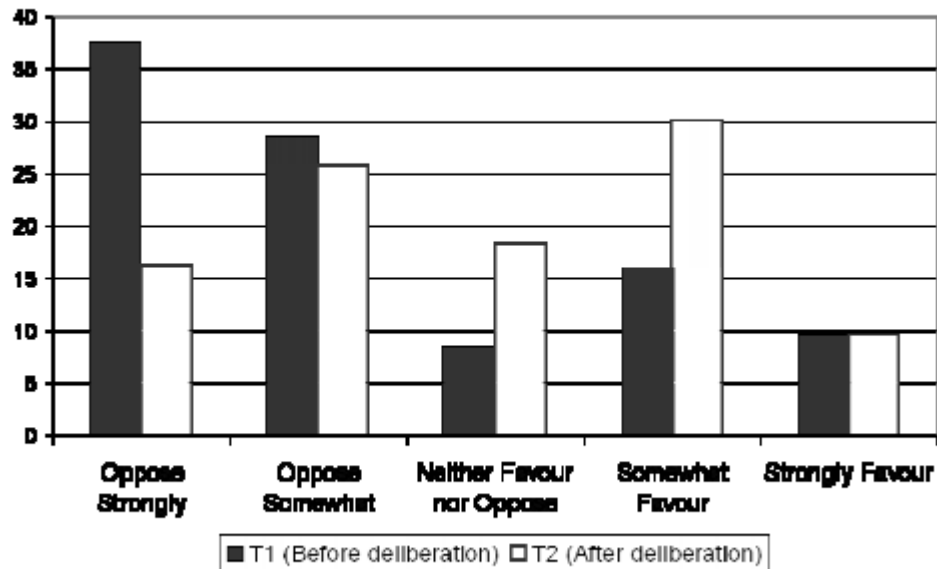


	Before Deliberation %	After Deliberation %	Difference %
<i>Agree that:</i>			
The stadium should be managed by the football club Lech	20	16	-4
The stadium should be managed by the government agency POSIR (Poznan Center for Sport and Recreation)	35	16	-19
A private operator that should commercialize activities in the stadium, leaving the surrounding area to the city, sport and recreation	28	48	+20
The stadium should be financed by the city	27	7	-20
The stadium should be financed by users, with little support from the city	48	60	+12

Debaty publiczne na istotne społecznie tematy prowadzone w ustrukturyzowany sposób

Sondaż deliberatywny®

Fig. 1: Opinions on raising the retirement age, before (T1) and after (T2) the deliberation (percentage values) (N=367).



Source: own elaboration from data published on the website 'Tomorrow's Europe'

Debaty publiczne na istotne społecznie tematy prowadzone w ustrukturyzowany sposób

Forum środowiskowe Grenelle – Francja

Wprowadzenie

- debata ogólnonarodowa na temat ekologii i zrównoważonego rozwoju (lipiec – październik 2007r.),
- skupiła przedstawicieli rządu centralnego, władz lokalnych, organizacji pozarządowych, pracowników i pracodawców.

Przedmiot

- zdefiniowanie priorytetów polityki rządu w zakresie ekologii i zrównoważonego rozwoju na lata 2007-2012

Sytuacja legislacyjna

- etap przedlegislacyjny,
 - konkluzje pozyskane w ramach debaty wprowadzono do ustawy dotyczącej planowania ochrony środowiska „Grenelle 1” (uchwalona w czerwcu 2009 roku)
-

Debaty publiczne na istotne społecznie tematy prowadzone w ustrukturyzowany sposób

Konsultacje „Generalnego planu zarządzania gospodarką wodną” na lata 2010 -2015 - Francja

- ogólnokrajowe konsultacje realizowane przez Ministerstwo
Zrównoważonego Rozwoju, Komitet Gospodarki Wodnej oraz organizacje
pozarządowe

Dwa etapy:

I Konsultacje z obywatelami (15 IV – 15 X 2008): rozesłano 28,5 mln
ankiet, fora internetowe, spotkania; działania promocyjne - wystawy
informacyjne, przedstawienia, audycje informacyjne,

II Konsultacje instytucjonalne (I – V 2009): spotkania rad regionalnych i
generalnych, lokalnych komitetów gospodarki wodnej

Powszechne konsultacje w sprawie kształtu systemu opieki zdrowotnej w Wielkiej Brytanii



Przedmiot procesu:

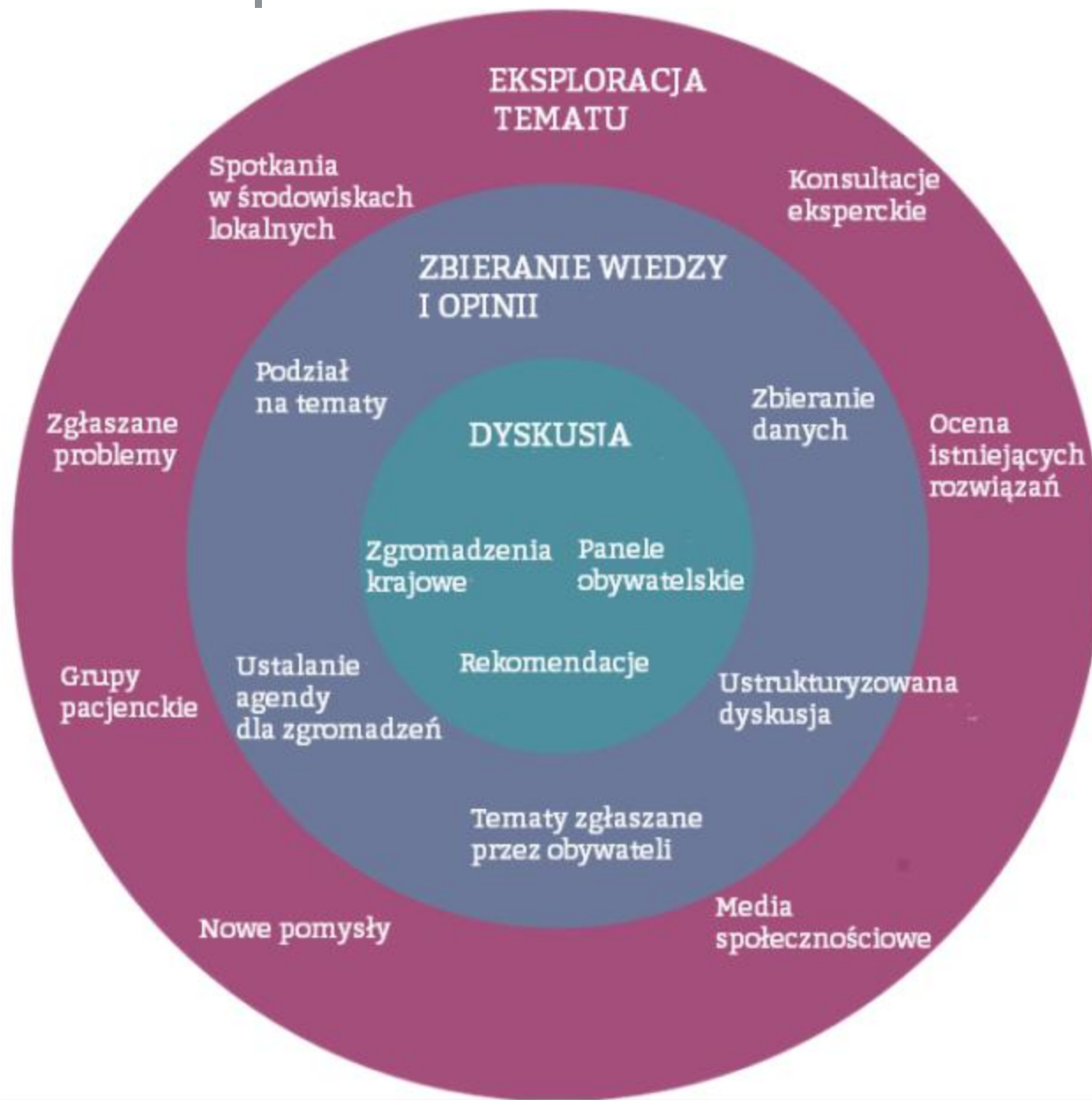
- zaprojektowanie skutecznego sposobu na systematyczny udział obywateli w kształtowaniu sposobu funkcjonowania służby zdrowia
- dostarczenie wiarygodnych informacji na temat funkcjonowania NHS – przede wszystkim z perspektywy pacjentów

Czas: lipiec 2013 – koniec 2015r.

Zastosowane metody: pełne spektrum

Model wieloetapowy

pracownia badań
i innowacji
społecznych



GET INVOLVED

NHS Citizen is being designed in the open – in the way we want it to operate. We're running a series of events around the country, to support the design process.

Regional Events

We are holding regional meetings across England to get ideas and feedback about what NHScitizen should look like, how it will work and ask for ideas and comments. More regional events will be announced soon.

Design Workshops

Design workshops will look at the current version of the design, and all the feedback and comments we have received. Working together we will design the next version of NHS Citizen. You can see the

SIGN UP FOR NHS CITIZEN NEWS

We send out a regular newsletter about NHS Citizen. To follow it as it evolves, add your details here.

Email Address*

First Name

Last Name

Job Title

Organisation

INFORMACJA ZWROTNA...

... czyli **zdanie relacji**. Przekazanie wszystkim zaangażowanym osobom podsumowania pracy i zapowiedzi kolejnych kroków.

O CZYM NALEŻY PAMIĘTAĆ?

- wykorzystać te same kanały informowania poprzez które zapraszaliśmy oraz skorzystać z zebranych w trakcie zasięgania opinii kontaktów
- informować o: finalnym rezultacie, wykorzystaniu efektów wspólnej pracy, kolejnych krokach w procesie podejmowania decyzji
- gdy zebraliśmy dużo wniosków z konsultacji najlepiej przygotować 2 wersje podsumowania: pełną i skróconą - przekazywać skrócone podsumowanie i odsyłać do wersji pełnej

EWALUACJA...

... **czyli jak nam to wyszło.** Próba oceny zrealizowanego procesu: czy cel został osiągnięty, co sądzą o nim uczestnicy, o czym zapomnieliśmy, co nam się udało.

O CZYM NALEŻY PAMIĘTAĆ?

- ocena „wewnętrzna” (przez nas samych) i „zewnętrzna” (pytanie o zdanie uczestników i partnerów)
- formułowanie konkretnych pytań na wybrane tematy (np.: czy spotkanie było dobrze zorganizowane? czy uczestnicy byli dobrze poinformowani? czy do wszystkich dotarła informacja zwrotna?)
- wyniki ewaluacji (lub ich fragment) warto opublikować

pracownia badań
i innowacji
społecznych



 partycypacjaobywatelska.pl

INTERESARIUSZE

- Organizacje zbiorowego zarządzania
- Rodzice
- Media
- Młodzież szkolna
- Leśnicy
- Urzędy marszałkowskie
- Związki samorządowe
- Seniorzy
- Organizacje pracodawców
- Nauczyciele
- Władze samorządowe
- Organizacje pozarządowe
- Środowiska akademickie
- Przedsiębiorcy

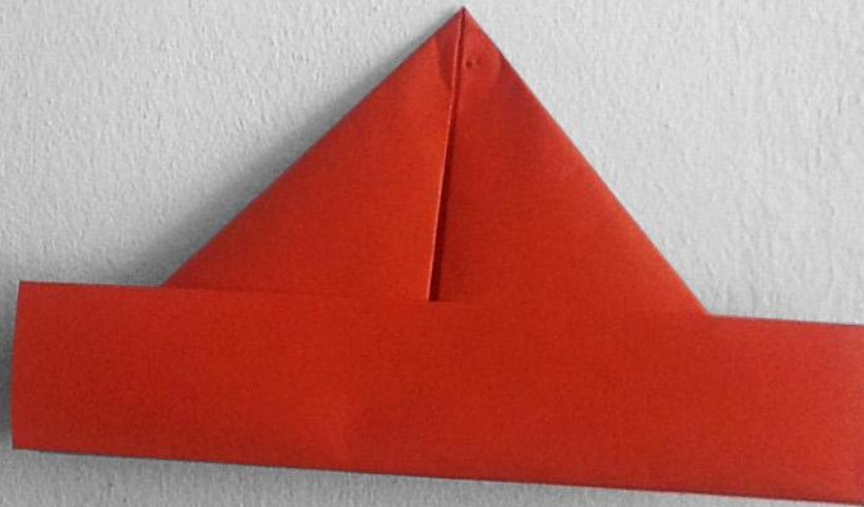
KANAŁY KOMUNIKOWANIA

- Media branżowe
- Ulotki
- Poczta tradycyjna
- Media lokalne
- Poczta elektroniczna
- Strona www ministerstwa
- Bezpośrednia komunikacja w trakcie spotkań środowiskowych
- Billboardy
- Media ogólnopolskie
- Media społecznościowe
- Plakaty
- Media samorządowe

METODY ZBIERANIA OPINII

- Otwarte spotkania konsultacyjne
- Wysłuchanie publiczne
- Zbieranie uwag pisemnych
- Zbieranie uwag przez platformę konsultacji online
- roadshow
- Spotkanie warsztatowe
- Sondaż deliberacyjny

**Dziękuję
za uwagę!**



Kuba Wygnański, kwygnanski@stocznia.org.pl

Ewa Stokłuska, estokluska@stocznia.org.pl

Katarzyna Wyrwińska, kbeszczynska@stocznia.org.pl